

Аккредитациялык кеңеш тарабынан каралды

Протокол №9 2024-жылдын 4-июлу

«Сапаттуу бекитемин»
Агенттиктин директору П.З. Бостонова

КЕСИПТИК ЖОГОРКУ БИЛИМ БЕРҮҮ УЮМДАРЫН ИНСТИТУЦИОНАЛДЫК АККРЕДИТАЦИЯЛООНУН СТАНДАРТТАРЫ ЖАНА КРИТЕРИЙЛЕРИ

Кесиптик жогорку билим берүү уюмдарын институционалдык аккредитациялоонун стандарттары жана критерийлери Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2024-жылдын 15-майындагы № 246 токтому менен бекитилген «Билим берүү чөйрөсүндөгү аккредитациялоо талаптары жана критерийлери», Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2020-жылдын 18-сентябрындагы № 491 “Улуттук квалификациялык алкактарды бекитүү жөнүндө” токтомдордун аккредитациялоого койгон талаптарына ылайык иштелип чыккан.

1- аккредитациялоо стандарты

1-стандарт. Билим берүүнүн сапатын камсыздоо саясаты.

Билим берүү уюму коомчулук үчүн жеткиликтүү болгон жана аларды стратегиялык башкаруунун бир бөлүгү болуп саналган сапатты камсыздоо саясаты (миссиясы, көз карашы, сапат саясаты, стратегиялык жана учурдагы пландар, ишке ашырылуучу программалардын жана процесстердин сапатын баалоо критерийлери) болушу керек. Кызыктар тараптарды тартуу менен тиешелүү структуралар жана процесстер аркылуу сапат саясатын жана маданиятын ишке ашыруунун жол-жоболору иштелип чыккан. Университеттин билим берүү программаларын иштеп чыгуу жана бекитүү жол-жоболору, окуунун күтүлгөн натыйжаларына жетүү механизмдери

1-стандарттын критерийлери:

1.1. Билим берүү уюмунун миссиясы, көз карашы, сапат саясаты, стратегиялык жана ишке ашырылуучу пландары болушу керек, алар билим берүү уюмунун миссиясына жетишүүгө көмөктөшөт жана кызыктар тараптардын керектөөлөрүн канааттандырат.

1.2. Билим берүү уюму стратегиялык жана учурдагы пландардын аткарылышына жыл сайын мониторинг жүргүзүүнү, ишке ашыруунун натыйжаларына талдоо жүргүзүүнү жана тиешелүү ондоолорду киргизүүнү камсыз кылууга тийиш. Билим берүү уюмунун Камкорчулар кеңеши билим берүү саясаты жана сапатын камсыз кылуу үчүн жооптуу процеске катышат.

1.3. Билим берүү уюму билим берүүнүн сапатын камсыз кылуу системасын ишке ашырууга, көзөмөлдөөгө жана кайра карап чыгууга билим берүү уюмунун жетекчилигинин, кызматкерлеринин, студенттеринин (магистрлеринин) жана кызыктар тараптардын катышуусун көрсөтүүгө милдеттүү.

1.4. Билим берүү уюму билим берүүнүн сапатын башкаруунун документтештирилген системасын колдонуу менен билим берүүнүн сапатын камсыз кылуу системасын ишке ашырууга тийиш.

1.5. Билим берүү уюму билим берүүнүн сапатын башкаруунун документтештирилген системасын колдонуу менен сапатты камсыздоо системасын ишке ашыруу үчүн жооптуу билим берүү уюмунун жооптуу адамдарынын (кызматтарынын) болушун көрсөтүүгө милдеттүү.

- 1.6. Билим берүү уюму Мамлекеттик билим берүү стандарттарынын талаптарына, окутуунун НРК деңгээлине жана ЖОЖдун миссиясына ылайык, заманбап эмгек рыногунун талаптарын эске алуу менен негизги билим берүү программаларын (НББП) иштеп чыгуунун, макулдашуунун жана бекитүүнүн документтештирилген тартибине ээ.
- 1.7. Билим берүү уюму студенттердин чыгармачылык ой жүгүртүүсүн жана атаандаштыкты активдештирүү принциптеринин негизинде окуучуга багытталган окутуу процессин курат жана окуучуларды билим берүү процессин биргелешип курууга шыктандырат.
- 1.8. Билим берүү уюму студенттердин жетишкен окуу натыйжаларына мониторинг жүргүзүү системасын, мониторингди чогултуунун так жол-жоболорун жана инструменттерин жана окуучулардын окуу жетишкендиктери жөнүндө маалыматтардын негизинде кийинки аракеттерди камсыз кылат.
- 1.9. Билим берүү уюму билим берүү программалары боюнча окууну аяктаган жана күтүлгөн окуу натыйжаларына жетишкен окуучуларды НРК деңгээлине ылайык билими жөнүндө документ менен камсыз кылат.
- 1.10. Билим берүү уюму бүтүрүүчүлөр менен иш алып барат, ишке орношууга жана алардын кесиптик ишмердигине мониторинг жүргүзөт.
- 1.11. Билим берүү уюму кызыктар тараптарга анын ишинин миссиясы, стратегиясы жана натыйжалары жөнүндө маалымат берүүнү камсыз кылууга тийиш.
- 1.12. Билим берүү уюму өзүнүн академиялык репутациясын жогорулатуу боюнча чараларды көрүп жатат.
- 1.13. Билим берүү уюму билим берүү чөйрөсүнүн коопсуздугун камсыз кылат.

2- аккредитациялоо стандарты

2- стандарт. Адам ресурстарын башкаруу.

Билим берүү уюму адам ресурстарын башкаруу миссиясына шайкеш келген саясатка жана механизмдерге жана билим берүү уюмунда иштөө үчүн кесиптик тажрыйбасы бар компетенттүү кадрларга ээ болууга тийиш. Кызматкерлердин кесипкөйлүгүн жогорулатууда жана жалдоодо адилеттүү жана ачык процесстерди колдонуңуз.

2-стандарттын критерийлери:

- 2.1. Билим берүү уюму Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарына ылайык педагогикалык жана окуу-көмөкчү персоналды ишке алуунун, жогорулатуунун ачык-айкын жана объективдүү критерийлерин камсыз кылууга тийиш.
- 2.2. Билим берүү уюму билим берүү уюмунун кадр саясатын иштеп чыгууга, кайра карап чыгууга жана өркүндөтүүгө мүмкүндүк берүүчү механизмдерге ээ болууга тийиш, ал бүткүл кызматкерлердин кесиптик компетенттүүлүгүн камсыз кылат.
- 2.3. Билим берүү уюму ишке ашырылып жаткан программалардын жана мамлекеттик билим берүү стандарттарынын ченемдик талаптарына, билим берүү уюмунун стратегиясына жана саясатына ылайык келүүсү үчүн окутуучулардын штаттык саны жана квалификациясы жөнүндө маалыматты берүүгө милдеттүү.
- 2.4. Билим берүү уюму педагогикалык кадрлардын, билим берүү тармагындагы жана тейлөөчү персоналдын квалификациясын жогорулатуунун туруктуу системасынын болушун камсыз кылууга, инновациялык билим берүү программаларын жана окутуунун технологияларын киргизүү үчүн окутуучулардын квалификациясын жогорулатуу саясатын жүргүзүүгө, окутуунун натыйжалуулугун жогорулатууга милдеттүү.
- 2.5. Билим берүү уюму окутуучуларды жана кызматкерлерди билим берүү уюмунун ишинин сапатын жогорулатуу боюнча тийиштүү иш-чараларга мотивациялоо жана шыктандыруу механизмдерин камсыз кылууга тийиш.
- 2.6. Билим берүү уюму окуу менен илимий изилдөөлөрдүн ортосундагы байланышты чыңдоо боюнча иш-чараларга колдоо көрсөтөт, профессордук-окутуучулук курамдын академиялык мобилдүүлүгүн өнүктүрөт, окутууга мыкты адистерди жана чакырылган лекторлорду тартат.

2.7. Билим берүү уюму окутуучуларга Мамлекеттик билим берүү стандарттарынын талаптарына жооп берген, окуунун натыйжаларына жетишүүгө жана билим берүүнүн сапатын жогорулатууга салым кошкон окуу пландарын, окуу куралдарын, окуу китептерин иштеп чыгуу жана басып чыгаруу үчүн шарттарды түзүүгө тийиш.

2.8. Билим берүү уюмунда студенттердин пикирлерин эске алуу менен окуу ишинин сапатына мониторинг жүргүзүүнүн жана комплекстүү баа берүүнүн функционалдык системасы бар.

3 Аккредитациялоо стандарты

Стандарт 3. Материалдык жана маалымат ресурстары.

Билим берүү уюму белгиленген миссияга, стратегияга жана ишке ашырылып жаткан билим берүү программаларына ылайык келген жетиштүү, жеткиликтүү, материалдык-техникалык базаны, маалыматтык ресурстарды жана студенттердин билим алуу чөйрөсүн камсыз кылат.

Билим берүү уюму өзүнүн билим берүү программаларын жана бүтүндөй университетти натыйжалуу башкаруу үчүн тиешелүү маалыматтарды чогултат, талдайт жана колдонот; ишке ашырылып жаткан билим берүү программалары, ыйгарылган квалификациялар жана бүтүндөй университеттин ишмердүүлүгү жөнүндө заманбап, калыс жана объективдүү, сандык жана сапаттык маалыматтарды үзгүлтүксүз жарыялайт.

3-стандарттын критерийлери:

3.1. Билим берүү уюму студенттердин жана кызматкерлердин ар кандай топторун керектүү материалдык ресурстар менен (аудиториялык, китепканалык фонддор, лабораториялар, компьютердик класстар, окуу жабдуулары, кызматкерлердин кабинеттери жана башка ресурстар) камсыз кылат. Билим берүү ресурстары НРК окутуу деңгээлине ылайык түзүлөт.

3.2. Билим берүү уюму окутуу аянттарынын туруктуулугун жана жетиштүүлүгүн көрсөтөт.

3.3. Билим берүү уюмунун материалдык-техникалык базасы билим берүү чөйрөсүнүн коопсуздук талаптарына жооп берет;

3.4. Билим берүү уюму окуу залдарында жана китепканаларда иштөө үчүн зарыл шарттарды түзөт. Китепкананын мазмуну жана көлөмү жүргүзүлүп жаткан программаларга жана изилдөө иштерине ылайык келет.

3.5. Билим берүү уюму студенттердин окуусу, жашоосу жана эс алуусу үчүн ыңгайлуу шарттарды түзөт.

3.6. Билим берүү уюму тамактануу үчүн тиешелүү шарттарды, ошондой эле уюмдун медициналык борборлорунда медициналык тейлөөнү камсыз кылат.

3.7. Билим берүү уюму өзүнүн билим берүү максаттарын пландаштыруу жана ишке ашыруу үчүн төмөнкү маалыматтарды чогултат, системалаштырат, жалпылайт жана сактайт:

- студенттердин саны жөнүндө маалымат;
- сабакка катышуу жана окуудагы жетишкендиктер, студенттердин жетишкендиктери жана окууну таштап кетүү көрсөткүчтөрү жөнүндө маалыматтар;
- студенттердин, бүтүрүүчүлөрдүн жана иш берүүчүлөрдүн билим берүү программаларын ишке ашырууга жана натыйжаларына канааттануусу;
- бүтүрүүчүлөрдү ишке орноштуруу;
- студенттердин илимий ишинин натыйжалары;
- билим берүү уюмунун ишинин негизги көрсөткүчтөрү.

3.8. Билим берүү уюмунун өзүнүн маалыматтык системасы жана маалымат базасы, окуу процессин башкаруу, бирдиктүү маалымат тармагы билим берүү уюмунун негизинде билим берүү кызматтарын маркетинг процесси, билим берүү программаларын ченемдик-укуктук, методикалык жана административдик камсыздоо, билим берүү процессинин сапатын камсыз кылуу жана мониторинг жүргүзүү боюнча маалыматтарды камтыган

өзүнүн порталы же сайты бар.

3.9. Билим берүү уюму өзүнүн ишинин натыйжаларын чогултуу жана талдоо системасынын негизинде натыйжалуу маалыматтык-коммуникациялык технологияларды киргизүүнү камсыз кылууга мүмкүндүк берүүчү материалдык-техникалык ресурстардын өнүгүү динамикасына баа берүүнү жүргүзөт.

3.10. Коомчулуктун өз ишмердүүлүгү жөнүндө маалыматка ачык жеткиликтүүлүгүн камсыз кылуу үчүн билим берүү уюму коомдук маалыматтын натыйжалуу каражаттарын (басма документтер, анын сайты, ЖМК ж.б.) колдонот.

3.11. Билим берүү уюму билим берүүнүн сапатын камсыз кылуу үчүн материалдык-техникалык жана маалыматтык ресурстарды дайыма жаңыртып, өркүндөтүп турат.

4- аккредитациялоо стандарты

4-стандарт. Илимий ишмердүүлүк (жогорку жана ЖОЖдон кийинки кесиптик билим берүүчү билим берүү уюмдары үчүн).

Билим берүү уюму окутуучулардын жана студенттердин илимий изилдөөлөрүн уюштуруу үчүн шарттарды түзүүгө, илимий лабораторияларды түзүүгө көмөктөшүүгө жана жетиштүү илимий ресурстар менен камсыз кылууга жана ишке ашырылып жаткан билим берүү программаларынын талаптарына жооп берүүгө тийиш.

4-стандарттын критерийлери:

4.1. Билим берүү уюму илимий жана илимий-методикалык изилдөөлөрдү жүргүзөт;

4.2. Билим берүү уюму жетиштүү материалдык жана маалыматтык ресурстарга ээ жана алардын илимий изилдөөлөр үчүн жеткиликтүүлүгүн камсыз кылат;

4.3. Билим берүү уюму илимий практикадан өтүүгө, илимий натыйжаларды жана кадрларды алмашууга көмөк көрсөтөт;

4.4. Билим берүү уюму педагогдордун илимий-изилдөө иштеринин натыйжаларын окуу-тарбия ишинде жана практика менен байланышта колдонуу үчүн дем берүү системасын жана көрсөткүчтөрүн колдонот;

4.5. Билим берүү программасы өзүнүн илимий изилдөөлөрүнүн натыйжаларын окуу процессине же өндүрүшкө киргизүүнү (патенттердин, күбөлүктөрдүн, илимий ачылыштардын, ойлоп табуулардын ж.б. болушу) көрсөтүшү керек.

4.6. Билим берүү уюму илимий-метрикалык көрсөткүчтөр аркылуу кызматкерлердин жана студенттердин илимий иштерин жарыялоо активдүүлүгүн жогорулатуу боюнча иш-чараларды жүргүзүүдө.

5- аккредитациялоо стандарты

5-стандарт. Каржы ресурстарын башкаруу.

Билим берүү уюму билим берүү уюмунун миссиясына жана максаттарына жетүү үчүн каржылык ресурстарды башкарууну уюштурат. Билим берүү уюмунда билим берүүнүн сапатын үзгүлтүксүз камсыз кылуу үчүн каржылык кыйынчылыктарга жана күтүлбөгөн жагдайларга өз убагында чара көрүү механизмдери бар.

5-стандарттын критерийлери:

5.1. Билим берүү уюму билим берүү уюмунун сапатын камсыз кылуу жана жетишилген деңгээлди колдоо үчүн жетиштүү каржылык ресурстарга ээ болууга тийиш. Каржылык туруктуулукка билим берүүнүн сапатын төмөндөтүүнүн эсебинен жетүүгө болбойт.

5.2. Билим берүү уюму студенттерге, профессордук-окутуучулук курамга так белгиленген максаттарга, милдеттерге ылайык каржылык жардам берүүнү көрсөтүүгө, ошондой эле студенттердин, окутуучулук курамдын жана билим берүү уюмунун ортосундагы мамилелерге байланышкан бардык каржылык маселелер боюнча аларга өз убагында жана толук маалымат берүүгө милдеттүү.

5.3. Билим берүү уюму өзүнүн жылдык жана стратегиялык каржылык планын түзүүдө студенттерге, окутуучулук жана окуу-көмөкчү курамга каржылык жардам көрсөтүүнү эске алууга тийиш.

5.4. Билим берүү уюму пландаштыруунун жана каржылык башкаруунун натыйжалуулугун кепилдеген технологияларды колдонууга тийиш. Колдо болгон материалдык ресурстарды, учурдагы жана пландаштырылган керектөөлөрдү баалоо жана талдоонун негизинде билим берүү уюмунун бюджетинин бөлүштүрүлүшүн көрсөтүү.

5.5. Билим берүү уюмунда функционалдык милдеттери билим берүү уюмунун уюштуруу түзүмүндө так аныкталган каржылык кызматкерлердин квалификациялуу штатына ээ болууга тийиш.

5.6. Билим берүү уюму каржылык менеджментте ачыктыкка жана айкындуулукка, туура каржылык менеджментке, туура бюджетке, ички көзөмөлдүк механизмдерге жана тобокелдиктерге баа берүүгө кепилдик берүүгө тийиш.

5.7. Билим берүү уюму өзүнүн каржылык ресурстарынын олуттуу бөлүгүн билим берүү жана илимий-изилдөө ишин колдоого жана билим берүү уюмунун инфраструктурасын жакшыртууга багытташы керек. Билим берүү уюму билим берүү уюмун өнүктүрүү үчүн зарыл болгон өзүнүн бюджетин системалуу түрдө көбөйтүүнү көрсөтүүгө тийиш.

5.8. Билим берүү уюму өзүнүн каржылык абалына баа берүүнүн ички жана тышкы механизмдерине ээ болууга жана үзгүлтүксүз негизде каржылык текшерүүдөн өтүүгө тийиш.

5.9. Билим берүү уюму каржылык ресурстар билим берүү уюмунун туруктуу өнүгүүсүнө көмөктөшөөрүн көрсөтүшү керек (эмгек акы, коммуналдык, байланыш жана башка кызматтарга кеткен чыгымдар, окутуучулардын жана кызматкерлердин квалификациясын жогорулатууга кеткен чыгымдар, билим берүү уюмун өнүктүрүүгө кеткен чыгымдар).